

**„GYEREKEINK ITTHON LEGYENEK OTTHON” – A FIATAL ÉRTELMISÉG
MUNKAERŐ MEGTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK NÖVELTÉSE A MISKOLCI
AGGLOMERÁCIÓBAN ÉS TÉRSÉGEIBEN**

Szintay István – Veresné Somosi Mariann

Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Vezetéstudományi Intézet
Miskolc-Egyetemváros

A város, a régió munkaerő megtartó képességét javító – a Regionális fejlesztés operatív program keretében megvalósuló – pályázat részleteit, sikereit, nehézségeit kívánjuk röviden bemutatni ebben az összefoglalóban. A pályázat konzorcionális együttműködésben valósul meg, a Miskolci Egyetem vezetésével. Konzorciumi partnerek a középiskolák képviselőiben: „Az Oktatás Eszközrendszerének Fejlesztéséért Alapítvány”, Miskolci Alma Mater Kht., illetve a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Munkaügyi Központ. Már a címválasztással is üzenetet kívántunk megfogalmazni az egyetemi hallgatók és a középiskolás diákok számára, hogy mennyire fontos a képzettséget szerzők városunkban tartása a fejlődés szempontjából: „Gyermekeink itthon legyenek otthon”.

Konkrét célkitűzésünk volt, hogy a felsőoktatási intézmény, a középiskolák, a köz-, a non-profit, illetve üzleti szféra közötti kapcsolatokat erősítsük. Ez megítélésünk szerint ösztönzi egy innovatív szemléletmód kialakulását is. Az átmenet megkönnyítése érdekében a helyi szereplők igényeinek strukturált felmérése és aktualizálása, s adatbázisba rendezése

A projekt megvalósítása során az alábbi problémákra és szükségletekre fókuszáltunk (1. táblázat)

A projekt Miskolcon és környékén a felsőoktatási intézmény hallgatóinak a munka világában történő átmenet nehézségeinek csökkentésére és a munkaerő megtartó képesség hatékony növelésére kívánt egy megoldási modellt koncepcionálisan kidolgozni és mintajellelleggel meg is valósítani. Ez a modell egyrészt a hallgatók alkalmazásához a vállalatok és intézmények által igényelt személyes kompetenciák, és készségek fejlesztéséhez ad olyan gyakorlatorientált ismereteket, amely az alkalmazási esélyeket növeli, másrészt a vállalkozóvá válás folyamatát támogatja. A vállalkozáshoz szükséges elméleti és készségfejlesztési képzési anyagok, valamint az ehhez kötődő képzés teszi alkalmassá a hallgatókat és diákokat a sikeres feladat végrehajtásra.

1. táblázat. A projekt célterületének és/vagy célcsoportjának szükségletei és problémái

TEVÉKENYSÉG	PROBLÉMA	SZÜKSÉGLET
KAPCSOLAT A MUNKA VILÁGÁVAL	<ul style="list-style-type: none"> – a térség hátrányos helyzete – a felsőfokú és középfokú végzettségű fiatal pályakezdők elvándorlása a térségből – tartós munkanélküliség 	<ul style="list-style-type: none"> – a térség szellemi erő megtartó képességének növelése – inkubációs lehetőségeket nyújtó, vállalkozóvá válást segítő rendszer kifejlesztése – az üzleti szektor és a felsőoktatási intézmény közötti gyenge kapcsolat erősítése
KÉPESSÉG-FEJLESZTÉS		
– képzés	<ul style="list-style-type: none"> – a vállalatok által igényelt készségek és személyes kompetenciák fejlesztését célzó képzések hiánya, – elszigeteltségi és érdektelenségi problémák miatt a hallgatók szellemi kapacitásának kihasználatlansága 	<ul style="list-style-type: none"> – önálló életkezdesre, saját ötleten alapuló piaci szereplővé válás segítése.
– diákvállalkozások beindításával gyakorlati tapasztalatok szerzését	<ul style="list-style-type: none"> – a hallgatók képzésük során ritkán jutnak gyakorlati lehetőséghez, – munkáltatók vonakodó alkalmazása a gyakorlat és a piacorientált képzés hiánya miatt 	<ul style="list-style-type: none"> – a felsőfokú és a középfokú végzettségűek együttműködésének elősegítése.
– kutatás	<ul style="list-style-type: none"> – gyakorlati igények, kereslet és képzési kínálat közötti nagy távolság. 	<ul style="list-style-type: none"> – a felsőoktatási intézményrendszer és kutatási potenciál nem kellő kihasználása.

A gesztorált pilot működő diákvállalkozásokban felsőoktatási intézmény hallgatói és középiskolás tanulók együtt vesznek részt, ezáltal is közelítve a „különböző képzettségű „frissen végzetteket”. A sikeres vállalkozások (korlátozott idejű) létrehozásához és működtetéséhez szakmai segítségül szolgál a mentori hálózat, aminek szakértőit szintén képeztük, és a materiális feltételrendszert megjelenítő inkubátorház.

A diákvállalkozási felhívásunkra jelentkezők nagy száma meggyőzött bennünket arról, hogy valós igény kielégítésére vállalkoztunk, s lehetőségünk nyílt pályázatra is a képzést követő válogatásnál. A megvalósított diákvállalkozások (6) monitoringozása, értékelése is fontos szakmai feladatként jelenik meg. A projekt keretében megvalósuló kutatás a Munkaügyi Központnak rendelkezésére álló keresleti adatokat kívánja differenciáltabbá tenni az igényfelmérés segítségével.

Ennek megfelelően a komplex megvalósulás 3 alprojekten keresztül történik:

- képzés, ahol három fő blokk került kialakításra: elméleti ismeretek, üzleti terv készítése, gyakorlati képzés (a már megalapított diákvállalkozásokhoz kötötten, egyedi igény szerint);
- kutatási tevékenység egy új adatbázis kialakítására a munkaerő megtartó képesség javítására;
- „szakmai gyakorlat”, amit nem a klasszikus értelemben használunk, hanem a végzett hallgatók és tanulók által létrehozott diákvállalkozások jelenítik meg.

Az intézmények és a munka világa közötti kapcsolat erősítése pedig az érintett célcsoportok mobilizálásával direkt módon történik, ami kétirányú fejlesztést tesz szükségessé:

- a felsőoktatás hallgatóinál (mérnök, közgazdász, jogász ...), a középiskolák tanulóinál kialakítani azt a személyes kompetenciát, amelyet a munka világa elvár, és megfelelő képzést biztosítani részükre,
- a régió helyi szereplői, vállalkozásai tekintetében meghatározni az elvárt ismereteket, képességeket, valamint a fiatal végzetek vállalkozásaival kialakított üzleti kapcsolatokat megalapozását.

A projekt néhány sajátossága az egyetem szemszögéből

A helyi szereplőkkel kialakított fenntartható partnerségi kapcsolatokon alapuló felsőoktatási intézmény által nyújtott szolgáltatások fejlesztése alapvető fontosságú a Miskolci Egyetem tudásközponttá alakítása szempontjából, illetve, hogy a tudásalapú társadalom kulcsszereplőjévé váljon. Fontos feladat az oktatási intézményeknek az igazítása a változó gazdasági körülményekhez. Hiszen a jövő munkavállalóit a munkaerőpiac keresleti oldala által támasztott igényeknek megfelelően kell képezni és felkészíteni.

A közvetlenül a hallgatókat célzó olyan képzések, melyek különösen a jelenlegi képzések által le nem fedett területeket tartalmazzák, növelik a hallgatók olyan személyes és szakmai kompetenciáját, melyekre a helyi szereplőknek leginkább keresletük van.

A diákvállalkozások beindítása során a hallgatók további gyakorlati ismereteket szerezhetnek, melyek a munkaerőpiacra való belépést megkönnyíti számukra, illetve alkalmuk adódik arra, hogy még a diploma megszerzése előtt megfelelő kapcsolatot tudjanak kialakítani a helyi szereplőkkel. A vállalatok ráadásul a – diákvállalkozások révén – humán erőforrásaikat a munkaerővel szemben támasztott szakmai követelményekkel összhangban tudják fejleszteni.

Ezek együtt az önálló vagy csoportos életkezdés lehetőségének előkészítését szolgálják az egyetemi, főiskolai hallgatói, illetve középiskolai diákvállalkozási

rendszer kidolgozásával. Ez a rendszer lehet önálló, integrált hallgatói – diák, illetve támogatott mentori rendszeren keresztül. Véleményünk szerint sok olyan termelési, szolgáltatási kapacitás van a képző intézményekben, amelyek egy részét ténylegesen, más részét virtuálisan be lehet vinni egy ilyen rendszerbe.

A kvalifikált munkaerő és értelmiségi réteg megtartásához egy olyan hosszú távon is működő rendszert kell kialakítani, mely elősegíti a város és környéke gazdaságának gyorsabb fejlődési lehetőségeinek megteremtését.

A kutatási alprojekt során folyamatosan vizsgáljuk azokat a vállalkozási lehetőségeket, melyeket kihasználhatnak a vállalkozó szellemű friss diplomások, diákok.

Adatbázist készítünk, mely nagyban segítheti a friss diplomások és a potenciális munkaadók egymásra találását. Programunkban aktív szerepet vállalnak a szakmai szervezetek.

S végezetül az „ERRE TE IS VÁLLALKOZHATSZ” felhívás eredményeként az alábbi diákvállalkozások működnek – pilot jelleggel – a projekten belül, mentori segítséggel:

2. táblázat. A megvalósult 6 diákvállalkozás

Vállalkozás neve	Fő tevékenysége
Kultúr Design Betéti Társaság	Rendezvények szervezése
Info Block Szolgáltató Betéti Társaság	Piac- és közvéleménykutatás
JT-Data Kereskedelmi és szolgáltató Betéti Társaság	Adatfeldolgozás
Fénypontok Tervező és Kivitelező Betéti Társaság	Világítóeszköz gyártása
Printer Design Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság	Szítanyomás, tamponnyomás
Számlázó Könyvelési, Adótanácsadási, Hitelügyintéző és Szolgáltató Betéti Társaság	Számviteli, adószakértői tevékenység

Irodalomjegyzék

1. ROP-3.3.1-05/1-2005-08-0004/31 sz. Gyerekeink itthon legyenek otthon – Diákvállalkozások oktatók, hallgatók, tanulók összefogásával, B.-A.-Z. megyei pilot program c. pályázat és dokumentációi. Miskolc, 2005.
2. Vállalkozási karrier itthon. Moduláris képzési anyag. Gyerekeink itthon legyenek otthon – Diákvállalkozások oktatók, hallgatók, tanulók összefogásával. Miskolc, 2006.
3. Diákvállalkozások üzleti tervei.